

Dosarul nr. 3ra-1187/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) (jud. I. Barbacaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, V. Negru, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

8 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Sveatoslav Moldovan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea emiterii unui act administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 9 octombrie 2020, Sveatoslav Moldovan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând:

- recunoașterea ilegalității refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale de recalculare a pensiei;

- obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite diferența la pensie pentru perioada 01.04.2016-31.12.2016; 01.01.2017-31.12.2017; 01.01.2018-01.12.2018; 01.12.2018-data emiterii hotărârii;

- încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul reclamantului a diferenței la pensie pentru perioada de la 01.04.2016-31.12.2016 în mărime de 46 760 lei; pentru perioada de la 01.01.2017-31.12.2017 – 106 560 lei; pentru perioada 01.01.2018-01.12.2018 – 121880 lei; pentru perioada de la 01.12.2018-01.10.2020 – 253 008 lei.

- obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze pensia începând cu 1 octombrie 2020 în cuantum de 80% din salariu lunar al judecătorului în exercițiu al Curții Supreme de Justiție, conform art. 32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că a activat în funcția de judecător din anul 1992 până în anul 2020. De la 12 iunie 2003 până la 21 mai 2020, a activat în funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, deținând gradul superior de calificare al judecătorului.

De la 11 mai 2010, i s-a stabilit pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80% din salariul lunar al judecătorului Curții Supreme de Justiție.

A menționat că asigurarea cu pensii a judecătorilor este reglementată de art.32 Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

Conform normei de drept citate, recalcularea pensiei judecătorului urmează să aibă loc reieșind din cuantumul dreptului patrimonial dobândit, ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu, fără careva limitări.

Conform art. 4 alin. (4) lit. b) Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor (în vigoare până la 1 decembrie 2018), salariul de funcție al Judecătorului Curții Supreme de Justiție a fost stabilit în cuantum de 5,0 salarii medii pe economie pentru judecătorul care are o vechime în muncă în funcția de judecător de peste 16 ani.

A afirmat reclamantul că a avut vechime în muncă în funcția de judecător de peste 21 ani și i s-a stabilit salariul în mărime de 5,0 salarii medii pe economie.

Conform art.10, lit. c) din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, de la 1 aprilie 2016, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în cuantum deplin conform art.4.

De la 1 aprilie 2016, salariul său de funcție era de 25 250 lei și pensia urma să-i fie achitată în mărime de 20 200 lei, dar de fapt i s-a achitat numai în mărime de 13 520 lei, diferența constituind 6 680 lei lunar, iar pe parcursul a 9 luni în sumă de 46 760 lei.

Prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1233 din 9 noiembrie 2016, s-a aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2017, în mărime de 5 600 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație.

În perioada de la 1 ianuarie 2017 până la 31 decembrie 2017, salariul său de funcție a fost în cuantum de 28 000 lei, astfel încât, în opinia sa, pensia urma să-i fie achitată în mărime de 22 400 lei, dar i-a fost achitată numai în mărime de 13 530 lei, diferența neachitată constituind suma de 8 880 lei lunar, iar pe tot anul suma de 106 560 lei.

Prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.54 din 17 ianuarie 2018, s-a aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2018, în mărime de 6 150 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație.

De la 1 ianuarie 2018 până la 1 decembrie 2018, salariul său de funcție a fost în mărime de 30 750 lei și pensia urma să-i fie achitată în mărime de 24 600 lei lunar, dar i s-a achitat numai în mărime de 13 520 lei lunar, diferența constituind 11 080 lei lunar sau 121 880 lei pentru toate aceste 11 luni.

Conform Legii nr.270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, de la 1 decembrie 2018 salariul său de funcție a fost de 31 960 lei și pensia trebuia să-i fie achitată în mărime de 25 568 lei lunar, dar i s-a achitat numai câte 13 520 lei lunar, diferența fiind de 12 048 lei lunar, iar pentru toată perioada diferența fiind de 265 056 lei.

Mărimea salariului său de funcție și stagiul de muncă în funcția de judecător nu au fost contestate de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

În contextul dat, consideră că urmează să-i fie recalculată și achitată diferența la pensie pentru perioada de la 1 aprilie 2016 până la 31 decembrie 2016 în mărime de 46 760 lei, pentru perioada de la 1 ianuarie 2017 până la 31 decembrie 2017 în sumă de 106 560 lei, pentru perioada de la 1 ianuarie 2018 până la 1 decembrie

2018 în sumă de 121 880 lei și pentru perioada de la 1 decembrie 2018 până la 22 septembrie 2020 în sumă de 253 008 lei.

Prin cererea din 18 iunie 2020, a solicitat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Centru mun. Chișinău recalcularea și achitarea diferenței de pensie pe toată perioada, însă răspuns nu a primit.

Prin cererea prealabilă din 11 august 2020, a contestat refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Centru mun. Chișinău la Casa Națională de Asigurări Sociale, însă până în prezent răspuns la cererea prealabilă de la Casa Națională de Asigurări Sociale nu a primit.

A considerat că refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale este ilegal, care contravine jurisprudenței constante a CEDO și a instanțelor judecătorești naționale.

Prin hotărârea din 16 februarie 2021 Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), acțiunea în contencios administrativ depusă de către Sveatoslav Moldovan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea emiterii unui act administrativ individual favorabil a fost admisă.

S-a anulat actul administrativ individual de respingere a solicitării, exprimat prin inacțiune, la cererea lui Sveatoslav Moldovan din 22 iunie 2020 și respectiv cererea prealabilă din 13 august 2020.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită act administrativ individual favorabil prin care să dispună recalcularea și achitarea în beneficiul lui Sveatoslav Moldovan a pensiei în cuantum de 80 % din salariul lunar al judecătorului în exercițiu al Curții Supreme de Justiție, începând cu data de 01 aprilie 2016, cu achitarea diferenței restante începând cu data nominalizată.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită act administrativ individual favorabil prin care să dispună recalcularea și achitarea în beneficiul lui Sveatoslav Moldovan a pensiei în viitor conform prevederilor art. 32 alin. (1) din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 2 martie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 16 februarie 2021.

Prin decizia din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul Casei Naționale de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel, prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios în raport cu circumstanțele cauzei, a reținut ca fiind întemeiată și legală soluția primei instanțe, având în vedere că, la caz, sînt aplicabile prevederile art. 32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, modificat prin Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (în vigoare de la 16 mai 2014), dar și dispozițiile Hotărârii nr. 9 din 30 martie 2004 a Curții Constituționale pentru controlul constituționalității unor prevederi ale art. I pct. 22 și art. II-V din Legea nr. 358-XV din 31 iulie 2003 „Pentru modificarea și completarea unor acte legislative”, conform cărora dreptul subiectiv constituit în baza unei legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare. Legea nouă nu este susceptibilă aplicării unor fapte din trecut, cazurile contrare intrând în contradicție cu art. 22 din Constituție.

Raportând normele legale la circumstanțele faptice ale cauzei, instanța de control judiciar s-a aliniat concluziei fondului, potrivit căreia, Casa Națională de

Asigurări Sociale a stabilit și achitat incorect și neîntemeiat pensia reclamantului/intimat pentru perioada: 01 aprilie 2016 – prezent.

Instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiate alegațiile părții apelante precum că dreptul la recalcularea pensiei este rezervat doar judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă, în condițiile în care reclamantul/intimat a dobândit dreptul la pensie anterior operării modificărilor și completărilor vizate supra, iar o lege ulterioară nu poate diminua conținutul unui drept dobândit anterior. De altfel, o asemenea abordare promovată de partea apelantă ar conduce la o discriminare nejustificată și inadmisibilă.

La 19 iulie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, iar la 22 octombrie 2021 a depus motivarea recursului.

În susținerea recursului, a reiterat motivele de fapt și de drept indicate în cererea de apel, arătând că instanțele judecătorești au interpretat în mod eronat normele de drept material pertinente speței, fapt ce a succedat emiterea unei soluții greșite și neîntemeiate pe cauza dată. Or, pornind de la prevederile legale pertinente speței, recurenta nu constată un temei legal pentru admiterea acțiunii reclamantului.

Pentru aceste motive, solicită recurenta casarea integrală a deciziei din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei noi decizii.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 13 iulie 2021, fiind notificată recurentei pe 29 septembrie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la dosar (f.d. 88). Astfel, recursul și motivarea acestuia depuse la 19 iulie 2021 și, respectiv, 22 octombrie 2021, sînt în termen.

La 5 noiembrie 2021, în adresa intimatului Sveatoslav Moldovan a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Până la examinarea admisibilității recursului, intimatul nu și-a valorificat drepturile sale procedurale și nu a depus referință asupra recursului.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar, în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la

temeiurile menționate, ci urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și, în același timp, oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ, și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO, în jurisprudența sa constantă, statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni

de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Aliona Miron

Nicolae Craiu